

บทคัดย่อ

การศึกษาวិทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแนวคิด หลักการกำหนด อายุความ และกฎหมายอายุความทางแพ่งในคดีสิ่งแวดล้อม รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เกี่ยวกับกฎหมายอายุความทางแพ่งในคดีสิ่งแวดล้อม และศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายอายุความ ในคดีสิ่งแวดล้อมทั้งในและต่างประเทศ เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดอายุ ความทางแพ่งในคดีสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย

ผลการศึกษาพบว่ากฎหมายอายุความซึ่งใช้บังคับอยู่กับคดีสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน ยังมีความไม่เหมาะสมกับลักษณะของคดีสิ่งแวดล้อม เนื่องจากตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและ รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม โดยตรง มิได้มีการกำหนดอายุความเอาไว้โดยเฉพาะ กรณีจึงต้องนำกฎหมายอายุความตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับ แต่ด้วยลักษณะพิเศษของความเสียหายในคดี สิ่งแวดล้อมที่แตกต่างไปจากความเสียหายที่เกิดในคดีแพ่งทั่ว ๆ ไป เพราะในคดีแพ่งทั่วไป ความเสียหายที่เกิดขึ้นจะปรากฏผลของความเสียหายที่เด่นชัดในทันทีที่เกิดการละเมิด แต่ในส่วนของ คดีสิ่งแวดล้อม ความเสียหายที่เกิดขึ้นจะมีทั้งความเสียหายที่ปรากฏผลเด่นชัดในทันทีที่เกิดการ ละเมิดกับความเสียหายที่ไม่ปรากฏผลชัดเจนในทันทีที่เกิดการละเมิด โดยความเสียหายใน ลักษณะนี้ การปรากฏผลของความเสียหายจะสะสมอยู่ซึ่งต้องอาศัยระยะเวลาในการแสดง อาการออกมา เมื่อกฎหมายอายุความมิได้ถือเอาการรู้ผลของความเสียหายมาเป็นเกณฑ์ในการ เริ่มต้นนับอายุความ กรณีย่อมจะทำให้เกิดปัญหาขึ้น เนื่องจากแม้จะถือว่าเกิดสิทธิเรียกร้องซึ่ง อาจบังคับกันได้ขึ้นแล้ว แต่ผู้เสียหายยังไม่ทราบว่าตนเองได้รับความเสียหายเข้าสู่สมอู่ภายใน ร่างกายแล้ว การที่อายุความเริ่มต้นนับไปโดยที่มิได้ถือเอาการรู้ผลของความเสียหายมาเป็นเกณฑ์ ในการเริ่มต้นนับ ย่อมจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นกับผู้เสียหายในคดีสิ่งแวดล้อมได้

จากปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญห โดยควร จะ กำหนดกฎหมายอายุความในการใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายทางแพ่งในคดีสิ่งแวดล้อมไว้ใช้ โดยเฉพาะ เพื่อที่จะใช้บังคับให้เหมาะสมกับลักษณะของคดีสิ่งแวดล้อมโดยตรง ทั้งนี้ ควรกำหนด ให้อายุความเริ่มต้นนับแต่เมื่อผู้เสียหายได้รู้ถึงความเสียหายแล้วมาเป็นเงื่อนไขหนึ่งในการเริ่มต้น นับของอายุความ